

УДК 342.98

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ДЕРЖАВНА СЛУЖБА»

Любимов О. К.

BASIC APPROACHES TO UNDERSTANDING THE ESSENCE OF THE CONCEPT OF "PUBLIC SERVICE"

Lyubimov A.K.

У статті здійснюється розгляд законодавчого розуміння поняття державної служби, проводиться аналіз наукових позицій вчених щодо уточнення термінологічного розуміння поняття «державна служба» у процесі реформування системи державної служби в Україні. Державна служба розглядається у широкому та вузькому розумінні, з точки зору професійної діяльності осіб, які у ній працюють, але такий підхід розкриває тільки професійну сторону державної служби, а не її розуміння в цілому, оскільки не враховує завдання та соціальну спрямованість державної служби, а також не розкриває її функціональне значення для суспільства в цілому. Досліджено наукові позиції вчених щодо розуміння державної служби як трудового виду діяльності, як політичного інституту, який об'єднує виконання завдань держави у комплексному співвідношенні з людськими ресурсами та соціальної спрямованості у діяльності держави та як окремого соціального інституту, а також на основі дослідженого сформульовано власне розуміння поняття державної служби.

Ключові слова: державна служба, діяльність, професійність, публічність, соціальна спрямованість.

Розбудова правової та демократичної держави, утвердження принципів свободи прав та законних інтересів людини і громадянина, досягнення оптимального балансу у взаємовідносинах між суспільними інтересами неможлива без реального та налагодженого механізму взаємодії між органами державної влади, їх службовими та посадовими особами. Важливу роль у цьому процесі відведено саме державній службі, яка забезпечує реалізацію державної політики у життя суспільства та є ключовою ланкою у взаємовідносинах між державою, її органами та громадянами.

Аналіз та дослідження проблем державної служби залишається досить

актуальною проблемою для нашої держави, оскільки Україна, на сьогодні, перебуває в процесі реформування, підведення принципів діяльності органів державної влади у відповідність з європейськими нормами та стандартами. Важливе місце у процесі реформування належить саме державній службі та державним службовцям, на які покладено виконання функцій держави та які виступають обличчям нашої держави. Державну службу у всіх її аспектах досліджували ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, такі як: С.Д. Дубенко, О.Д. Лазор, Ю.В. Ковбасюк, В.В. Ковалик, В.А. Козбаненко, Ю.В. Колобов, В.Я. Малиновський, С.М. Серьогін,

А.С. Сіцінський, Ю.П. Сурмін, Ю.Н. Щербаков тощо. Проте, актуальним залишається питання визначення та розуміння поняття державної служби у процесі реформування системи чинного законодавства України, дослідження основ її функціонування. Так, наприклад, С.М. Серьогін вважає, що актуальність вивчення стану та проблем державної служби визначається рядом факторів, а саме: 1) розвитком державності України та державотворчих процесів; 2) становленням правової, демократичної, соціальної держави з соціально-орієнтованою економікою; 3) потребою підвищення конкурентоздатності української економіки; 4) оновленням цілей, завдань, функцій державної служби, спрямованих на задоволення потреб населення, забезпечення прав і свобод людини і громадянина; 5) запровадженням в Україні адміністративної реформи; 6) необхідністю забезпечення результативності та ефективності державної служби; 7) створенням умов для підвищення авторитету, іміджу та суспільного статусу державного управління [1, с. 61-62]. Ми погоджуємося із наведеними вище проблемами, які є причиною подальшого реформування державної служби в Україні, перегляд усталених правових позицій щодо функціонування цього інституту, здійснення подальшої діяльності державної служби та державних службовців.

Необхідність дослідження державної служби в Україні та діяльності осіб, які виконують функції держави обумовлена поступовим рухом нашої держави до Європейського Союзу, впровадження європейських стандартів в роботу органів державної влади, поступової прозорості та відкритості органів влади для населення та громадськості. Всі ці чинники зумовлюють дослідження державної служби в Україні, пошук шляхів для її удосконалення. Метою

статті є уточнення термінологічного розуміння поняття «державної служби» у процесі реформування системи державної служби в Україні. Для досягнення поставленої мети у статті здійснюється розгляд законодавчого закріплення поняття державної служби, наукового розуміння державної служби з точки зору правового, політичного соціологічного та інших аспектів.

Зазначимо, що у Законі України «Про державну службу» від 10.12.2015 року № 889-VIII під останньою розуміється публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо: 1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів; 2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів; 3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; 4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; 5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; 6) управління персоналом державних органів; 7) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством [2]. Таким чином, законодавцем акцент робиться на розумінні державної служби як певної діяльності з виконання завдань та функцій держави. Аналізуючи наведене вище визначення можна говорити про те, що під державною службою у даному випадку розуміють певне

управління наявними ресурсами у державі, здійснення конкретно визначених дій, спрямованих на виконання загальнодержавних та регіональних програм суспільного та державного розвитку, управління ресурсами у державі тощо. Проте, ми вважаємо, що зазначене у законі тлумачення поняття державної служби є досить вузьким та не враховує такі аспекти діяльності як соціальну спрямованість державної служби, діяльність спеціальних осіб у сфері здійснення державної влади тощо.

У науковій літературі термінологічне розуміння поняття «державної служби» прийнято розглядати у широкому та вузькому розумінні. Так, у широкому розумінні під державною службою розуміється виконання службовцями своїх обов'язків в усіх державних організаціях; в органах державної влади, на підприємствах, установах, організаціях [3]. У вузькому розумінні державну службу варто розглядати як виконання службовцями своїх обов'язків власне в державних органах [4, с. 11]. Проте, варто погодитися із думкою, О.Д. Лазор, яка, досліджуючи вузький підхід до розуміння поняття «державної служби», наголошує на тому, що важко не погодитися із зауваженням науковців, які критикують вузький підхід до трактування державної служби, оскільки служіння державі тут зводиться до служіння державному органі й відбувається ототожнення понять «держава» і «державний орган» [5, с. 11]. Проте, ми вважаємо, що вузький підхід до розуміння державної служби як виконання посадовими та службовими особами своїх прямих обов'язків, які передбачені їхньої посадою та входять до кола службових обов'язків має право на існування, проте у цьому випадку державна служба ототожнюється з виконанням посадовими особами своїх обов'язків за посадою у конкретному державному органі. Тобто, у

даному випадку особа досить тісно пов'язана з органом державної влади у якому вона працює, проте не ототожнюється з ним.

Про розгляд державної служби з точки зору професійної діяльності осіб, які у ній працюють висловлюється Ю.В. Ковбасюк, який зазначає, що державна служба — професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок держави. Сутність державної служби найбільш повно розкривається через сукупність таких елементів: 1) професійна діяльність осіб, що займають посади в державних органах та їх апараті; 2) така діяльність є частиною організаційної діяльності держави; 3) здійснюється на основі Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів; спрямована на комплектування особового складу державних органів і правове регулювання праці державних службовців; 5) зміст діяльності державних службовців полягає в практичному виконанні завдань і функцій держави у вирішенні інших соціально важливих завдань, забезпеченні прав і свобод громадян [6, с. 108, 109]. Таким чином, у даному випадку державна служба співвідноситься з професійним виконанням посадовими особами своїх прямих обов'язків, які передбачені їхньою посадою. Науковець наголошує на тому, що професійну діяльність службових осіб можна характеризувати як виконання завдань та функцій держави, вирішення державних проблем та виконання державних програм. Ми ж вважаємо, що розгляд державної служби з точки зору професійної діяльності осіб варто розглядати у поєднанні з принципом професіоналізму, який характеризує державну службу та передбачає компетентне, об'єктивне та неупереджене виконання посадових обов'язків, постійне

підвищення державними службовцем рівня своєї професійної компетентності, постійне підвищення рівня своїх знань, умінь та навичок. Але розгляд державної служби з точки зору виключно професійної діяльності осіб є недоцільним, оскільки у такому розумінні розкривається тільки професійна сторона державної служби, а інші її сторони залишаються поза увагою. Такий підхід не враховує завдання та соціальну спрямованість державної служби, а також не розкриває її функціональне значення для суспільства в цілому.

Цікавим, з точки зору розуміння державної служби, виключно як трудової діяльності людини, є визначення сформульоване В.В. Коваликом, який зазначає, що державну службу можна визначити, по-перше, як вид трудової діяльності, який полягає в практичному здійсненні функцій держави працівниками державного апарату, посадовими особами державних установ і отримання ними винагороди за свій труд за рахунок державних коштів; по-друге, як правовий і соціальний інститут, який здійснює в рамках своєї компетенції, шляхом професійного виконання службовцями своїх посадових обов'язків і повноважень цілей та функцій держави, забезпечуючи таким чином взаємодію держави і громадян у реалізації їх законних інтересів, прав і обов'язків [7, с. 114-115]. Проте, ми не погоджуємося з думками науковців, які державну службу пропонують розглядати виключно з точки зору трудової діяльності посадових осіб та виконання ними функцій держави, оскільки державна служба це не тільки службові та посадові особи, а й великий механізм виконання функцій держави, який складається з багатьох важливих елементів, серед яких організаційні, правові, процесуальні аспекти управління державною службою в Україні. Крім того, трудова функція притаманна всім особам, які

працюють за трудовим чи цивільно-правовим договором, в той час, як посадові та службові особи органів державної влади мають бути наділені відповідним рівнем знань, тобто мати професійні знання та бути компетентними у питаннях виконання завдань та функцій держави. Тобто, ми наголошуємо на розгляді державної служби не просто як трудової діяльності, а саме як трудової, професійної діяльності уповноважених осіб у відповідності до займаної ними посади.

Досить поширеною у науковій літературі є думка науковців, які державну службу розглядають як певний політичний інститут чи публічний вид діяльності. Ю.П. Сурмін вважає, що державна служба є політичним, організаційно-управлінським, регулятивним та інтегративним інститутом суспільства, який забезпечує взаємодію громадян і держави, реалізацію функцій держави за допомогою спеціальних установ і організацій, у яких працюють спеціально підготовлені службовці, діяльність яких базується на відповідних нормах і цінностях [8, с. 257-358]. Досить широке та різностороннє визначення поняття «державної служби» надає В.Б. Авер'янов, який державну службу характеризує як публічний вид діяльності, професійну діяльність державних службовців та як систему державних органів. Так, науковець зазначає, що під державною службою слід розуміти:

- сукупність організаційної (системи державних органів, на які Конституцією і законами України покладено повноваження щодо виконання завдань і функцій держави), процесуальної (правил і процедур, що встановлено законом для прийняття на державну службу, її проходження та припинення), людської (корпусу осіб, яким присвоюються ранги державних службовців) складових;

- діяльність професійних державних службовців, які проходять службу в державних органах чи їх апаратах, щодо практичного здійснення завдань і функцій зазначених органів у сфері державного управління й регулювання;

- публічний вид діяльності, спрямований на реалізацію не приватних, а суспільних, тобто публічних інтересів [9, с. 281-282]. Про політичний характер державної служби у своїх наукових дослідженнях висловлюється й В.Я. Малиновський, який зазначає, що державна служба є правовим інститутом, який у межах своєї компетенції реалізує цілі та функції органів влади та здійснює управління шляхом професійного виконання службовцями своїх посадових обов'язків і повноважень, що забезпечують взаємодію держави і громадян у реалізації їх інтересів, прав і обов'язків [10, с. 415]. Подібна думка висловлена й Ю.Щербаковим, який вважає, що державна служба як правовий інститут являє собою сукупність юридичних норм, що регулюють становлення, організацію і функціонування державних службовців, їх поведінки та діяльності з реалізації Конституції і законів, а також особистий правовий статус цих службовців [11, с. 8]. Ми погоджуємося із позицією щодо визначення державної служби як політичного інституту, який об'єднує виконання завдань держави у комплексному співвідношенні з людськими ресурсами та соціальної спрямованості у діяльності держави. Тобто, у даному випадку мають бути враховані інтереси не конкретної особи чи окремої спільноти людей, а інтереси більшості. Публічний характер державної служби виражається у наявності публічного інтересу, який лежить в основі публічно-правових відносин та нормативно-правове регулювання якого здійснюється за допомогою адміністративно-правових засобів, у визначених законодавцем способах та забезпечується засобами державного

примусу. Публічність, на нашу думку, є ключовою ознакою державної служби, без наявності якої державна служба не спроможна була б виконувати ті завдання, які на неї покладаються.

Аналізуючи наукові позиції вчених щодо визначення поняття державної служби не можна не наголосити на наукових позиціях вчених щодо розуміння її як окремого соціального інституту. Про соціальну спрямованість державної служби можна говорити аналізуючи норми основного закону нашої держави – Конституції України, яка у статті 1 визначає Україну як суверенну, незалежну, демократичну, соціальну державу, а у статті 3 наголошується на тому, що права та свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [12]. Оскільки державна служба в цілому має здійснюватися на виконання завдань та функцій держави, наголосимо, на тому, що однією з найбільш важливих її функцій має бути забезпечення прав та свобод людини і громадянина, їх соціальної стабільності, соціального благополуччя тощо. Державна служба як соціальний інститут має створити простір для соціального благополуччя людини реальної реалізації їх прав та свобод, неупередженого їх дотримання у суспільстві з боку як органів державної влади так і кожного окремого громадянина. На державну службу покладається великий обов'язок щодо інституціоналізації соціальних норм у державі, розробленні та втіленні у життя норм, соціальних стандартів, напрямків соціального розвитку та забезпечення якісного рівня життя населення.

Так, державну службу як соціальний інститут у своїх наукових працях досліджував В.А. Козбаненко, який зазначає,

що в соціальному плані інститут державної служби представляє собою орган взаємодії суспільства і держави, державного та громадських структур, державного службовця та громадянина. У цьому сенсі система держслужби забезпечує виконання функції регулятора поведінки людей у різних соціальних відносинах, породжуваних потребами інтересами та звичками. Саме на державну службу покладається вирішення завдань щодо забезпечення соціальних гарантій та прав громадян, визначених законодавцем [13, с. 629-630]. Конструктивним є підхід Ю.В. Колобова, який зазначає, що як соціальний інститут державна служба характеризується низкою особливостей: по-перше, вона володіє жорстким та зобов'язальним типом регламентації, що забезпечує регулярність, високу передбачуваність та надійність функціонування соціальних зв'язків. По-друге, чітким розподілом функцій, прав і обов'язків учасників інституціоналізованої взаємодії. По-третє, безособовістю вимог до того, хто включається в діяльність інституту, заміщує того, хто вибув. По-четверте, необхідністю матеріальної організації, що володіє необхідними засобами та ресурсами. По-п'яте, вона являє собою тільки властиву їй сферу професійної діяльності, спрямованої на забезпечення виконання повноважень державних органів. По-шосте, будучи сполучною ланкою між державою та суспільством вона покликана захищати права та інтереси громадян. По-сьоме, вона є втіленням своєрідної форми відображення суспільних зв'язків і відносин, показником міри гуманності та демократичності існуючих у суспільстві порядків. По-восьме, вона має соціальну орієнтацію, яка спрямована на наближення конституційного ідеалу правової, демократичної, соціальної держави до об'єктивної реальності. По-дев'яте, вона не тільки правова, а й етична система, яка формує правосвідомість

громадян, виступає носієм незалежної моралі та орієнтує чиновників і громадян на дотримання моральних норм як запоруки суспільного добробуту [14, с. 198-199]. Отже, як бачимо акцентується увага на тому, що державна служба має служити людині, здійснювати захист її прав, свобод та законних інтересів, не порушувати її права, а свою діяльність спрямовувати на створення соціальних благ та подальшого розвитку соціального благополуччя та соціальної стабільності.

Аналізуючи наукові підходи вчених до термінологічного розуміння поняття державної служби варто наголосити на тому, що окремими науковцями державна служба розглядається з декількох точок зору. Так, наприклад, досить широке, всебічне та обґрунтоване, на нашу думку, визначення поняття «державної служби» у своїх наукових працях надає М.І. Іншин, який пропонує розглядати державну службу з соціального, організаційного, політичного та правового аспектів. Так, як вважає науковець, поняття державної служби в соціальному аспекті - це форма віддзеркалення суспільних зв'язків та відносин, утворена в процесі професійного здійснення за дорученням держави суспільно-корисної діяльності особами, які працюють на посадах у державних органах, установах і організаціях. Поняття державної служби в політичному аспекті - це діяльність по реалізації державної політики, досягненню вироблених усіма політичними силами державно-організованого суспільства цілей і завдань щодо забезпечення розквіту, сталості і стабільності останнього. Поняття державної служби в її організаційному аспекті - це система державних органів, установ, організацій, посад, а також організаційно-управлінських норм, способів, процедур, правил, стандартів і традицій, що складають єдиний механізм регулювання і координації сумісної діяльності державних службовців,

надання взаємодії компонентам державної служби, узгодженості для досягнення і вирішення її цілей та завдань. Поняття державної служби у правовому аспекті - це система юридичних норм, покликаних забезпечити формування, організацію та функціонування державних органів, установ й організацій, практичне виконання державними службовцями своїх службово-посадових прав і обов'язків [15, с. 26]. Ми підтримуємо думку науковця щодо дослідження поняття державної служби з точки зору соціальної спрямованості, політичного організаційного та правового аспектів, оскільки кожне з визначень характеризує ту роль та значення державної служби в конкретній сфері людської діяльності.

На основі вищенаведеного, пропонуємо сформулювати власне визначення поняття державної служби як складного правового та політичного інституту, суть якого полягає у виконанні уповноваженими особами, які наділені високим професіоналізмом, діють у комплексному співвідношенні та тісній взаємодії як між собою, так і з іншими системними утвореннями, політичними силами, громадськими організаціями та громадянами, функцій та завдань держави в межах правового поля та у відповідності до наділеної їм професійної компетентності, у створенні соціальних благ, подальшому розвитку соціального благополуччя та стабільності у державі.

Література:

1. Сьрьогін С.М. Мета, завдання ат функції державної служби / С.М. Сьрьогін // Кадрова політика та публічна служба. Аспекти публічного управління. – 2013. – № 1(1). – С. 58-65.
2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Офіційний вісник України. – 2016. - № 3. – Ст. 149.
3. Сіцинський С.А. Державна служба і державна бюрократія / А.С. Сіцинський //

[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.univer.km.ua/visnyk/674.pdf>.

4. Дубенко С.Д. Державна служба і державні службовці в Україні: навч.-метод. Посібник / С.Д. Дубенко; за аг. ред.. Н.Р. Нижник. – К.: Ін Юре, 1999. – 270 с.
5. Лазор О.Д. Державна служба в Україні: навч. посібн. / О.Д. Лазор, О.Я. Лазор. – вид. 3-тє., доповн. І переробл. - К. Дакор, 2009. – 560 с.
6. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук./ ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. — К.: НАДУ, 2011. — Т.6: Державна служба / наук./ред. колегія: С.М. Сьрьогін (співголова), В.М. Сороко (співголова) та ін. — 2011. — 524 с.
7. Ковалик В.В. Поняття, основі риси принципи державної служби як інституту адміністративного права / В.В. Ковалик // Науково-інформаційний вісник. Право. – 2014. - № 10. – С. 113-117.
8. Сурмін Ю.П. Концептуально-методологічні підходи осмислення сутності й тенденцій розвитку державної служби / Юрій Сурмін // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр». – 2007. – Вип. 1 (16). – С. 354–363.
9. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за аг. ред.. Б.В. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.
10. Малиновський В.Я. Державне управління: навч. посібн. / В.Я. Малиновський // Луцьк: Вежа, 2000. – 558 с.
11. Щербаков Ю.Н. Государственная и муниципальная служба: учебник / Ю.Н. Щербаков. – Рн/Дону: Феникс, 2007. – 256 с.
12. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. - № 30. – Ст. 141
13. Государственное управление: основы теории и организации: учебник / под ред. В.А. Козбаненко. – М. : Статут, 2000. – 912 с.
14. Колобов Ю.В. Державна служба як соціально-правовий та державно-управлінський інститут сучасного суспільства / Ю.В. Колобов // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. – 2012. - Вип. 4. – С. 197-205.

15. Іншин М.І. Поняття і зміст державної служби / М.І. Іншин // Право і безпека. – 2003. - № 2'3. – С. 23-27.

References:

1. Serohin S.M. Meta, завдання at funktsii derzhavnoi sluzhby / S.M. Serohin // Kadrova polityka ta publichna sluzhba. Aspekty publichnoho upravlinnia. – 2013. – № 1(1). – S. 58-65.

2. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 № 889-VIII // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 2016. - № 3. – St. 149.

3. Sitsynskiy S.A. Derzhavna sluzhba i derzhavna biurokratiia / A.S. Sitsynskiy // [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.univer.km.ua/visnyk/674.pdf>.

4. Dubenko S.D. Derzhavna sluzhba i derzhavni sluzhbovtsi v Ukrainy: navch.-metod. Posibnyk / S.D. Dubenko; za ah. red.. N.R. Nyzhnyk. – K.: In Yure, 1999. – 270 s.

5. Lazor O.D. Derzhavna sluzhba v Ukraini: navch. posibn. / O.D. Lazor, O.Ia. Lazor. – vyd. 3-tie., dopovn. I pererobl. - K. Dakor, 2009. – 560 s.

6. Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t. / Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy; nauk./ red. kolehiia: Yu.V. Kovbasiuk (holova) ta in. — K.: NADU, 2011. — Т.6: Derzhavna sluzhba / nauk./red. kolehiia: S.M. Serohin (spivholova), V.M. Soroko (spivholova) ta in. — 2011. — 524 s.

7. Kovalyk V.V. Poniattia, osnovi rysy pryntsyipy derzhavnoi sluzhby yak instytutu administratyvnoho prava / V.V. Kovalyk // Naukovo-informatsiyni visnyk. Pravo. – 2014. - № 10. – S. 113-117.

8. Surmin Yu.P. Kontseptualno-metodolohichni pidkhody osmyslennia sutnosti y tendentsii rozvytku derzhavnoi sluzhby / Yurii Surmin // Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia : zb. nauk. pr. – Kh. : Vyd-vo KharRI NADU «Mahistr». – 2007. – Vyp. 1 (16). – S. 354–363.

9. Derzhavne upravlinnia: problemy administratyvno-pravovoi teorii ta praktyky / za ah. red.. B.V. Averianova. – K.: Fakt, 2003. – 384 s.

10. Malynovskiy V.Ia. Derzhavne upravlinnia: navch. posibn. / V.Ia. Malynovskiy // Lutsk: Vezha, 2000. – 558 s.

11. Shcherbakov Yu.N. Hosudarstvennaia y munitsypalnaia sluzhba: uchebnyk / Yu.N. Shcherbakov. – Rostov na Donu: Fenyks, 2007. – 256 s.

12. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady. – 1996. - № 30. – St. 141

13. Hosudarstvennoe upravlenye: osnovy tkeoryy y orhanyzatsyy: uchebnyk / pod red. V.A. Kozbanenko. – M. : Statut, 2000. – 912 s.

14. Kolobov Yu.V. Derzhavna sluzhba yak sotsialno-pravovy ta derzhavno-upravlinskyi instytut suchasnoho suspilstva / Yu.V. Kolobov // Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Seriia: Upravlinnia. – 2012. - № Vyp. 4. – S. 197-205.

15. Inshyn M.I. Poniattia i zmist derzhavnoi sluzhby / M.I. Inshyn // Pravo i bezpeka. – 2003. - № 23. – S. 23-27.

Любимов А. К. Основные подходы к пониманию сущности понятия «государственная служба». – Статья.

В статье осуществляется рассмотрение законодательного понимания понятия государственной службы, проводится анализ научных позиций ученых по уточнению терминологического понимания понятия «государственная служба» в процессе реформирования системы государственной службы в Украине Государственная служба рассматривается в широком и узком понимании, с точки зрения профессиональной деятельности лиц, которые в ней работают, но такой подход раскрывает только профессиональную сторону государственной службы, а не ее понимание в целом, не раскрывает ее социальную сторону и функциональное значение для общества. Исследованы научные позиции ученых о понимании государственной службы как вида трудовой деятельности, как политического института, который объединяет выполнение задач государства в комплексном соотношении с человеческими ресурсами и социальной направленностью государства, как отдельного социального института, а также на основе исследованных позиций сформулировано собственное понимание понятия государственной службы.

Ключевые слова: государственная служба, деятельность, профессионализм, публичность, социальная направленность.

Lyubimov A.K. Basic approaches to understanding the essence of the concept of "public service". - Article.

The article deals with the consideration of the legislative understanding of the notion of civil service, an analysis of scientific positions of scientists on the clarification of the terminological understanding of the concept of "civil service" in the process of reforming the civil service system in Ukraine. The public service is considered broadly and narrowly from the point of view of the professional activities of those working in it, but this approach only reveals the professional side of the civil service, and not its understanding as a whole, because it does not take into account the tasks and social orientation of the civil service, as well Does not reveal its functional significance for society as a whole. The scientific positions of the scientist

concerning the understanding of the civil service as a labor activity, as a political institution, which combines the fulfillment of the tasks of the state in a complex relation with human resources and social orientation in the activity of the state and as a separate social institute, as well as on the basis of the research, formulated their own understanding The notion of civil service.

Key words: public service, activity, professionalism, publicity, social orientation.

Авторська довідка:

Любимов О. К. - к.ю.н., помічник судді Вищого господарського суду України.

Стаття надійшла до редакції 11.12.2017 р.

Рецензент: д.ю.н., доцент М.М. Клемпарський.